

Bruxelles, 27 octombrie 2023
(OR. en)

14665/23

TRANS 446

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	27 octombrie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 687 final
Subiect:	Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul celei de a 5-a sesiuni a Comitetului ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al OTIF

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 687 final.

Anexă: COM(2023) 687 final

Bruxelles, 27.10.2023
COM(2023) 687 final

2023/0388 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul celei de a 5-a sesiuni a Comitetului ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al OTIF

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul celei de a 5-a sesiuni a Comitetului ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională („comitetul”) al Organizației Interguvernamentale pentru Transporturile Internaționale Feroviare (OTIF), în legătură cu adoptarea unui aviz juridic consultativ privind interpretarea normelor OTIF în ceea ce privește infrastructurile de servicii, precum și a deciziilor privind digitalizarea documentelor privind transportul internațional feroviar de marfă, elaborarea unei strategii pe termen lung pentru OTIF, suspendarea și încetarea COTIF și/sau a calității de membru al OTIF în ceea ce privește un anumit stat membru al OTIF, utilizarea semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi, protecția juridică a denumirii, abrevierilor, logoului și lucrărilor OTIF și clarificarea termenului „expert” în scopul implicării părților interesate în activitățile comitetului.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Convenția privind transporturile internaționale feroviare

Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF) reglementează funcționarea OTIF și activitățile sale în general. Părțile la COTIF numără 51 de țări, dintre care 25 sunt state membre ale Uniunii Europene (toate statele membre cu excepția Ciprului și a Maltei). Începând cu 1 iulie 2011, Uniunea Europeană (UE) este, de asemenea, parte contractantă la COTIF.

COTIF constă în convenția principală și șapte apendice care fac parte integrantă din convenție și stabilesc reguli uniforme (RU) pentru transportul internațional feroviar de călători și marfă (apendicele A: Contractul de transport internațional feroviar de călători – CIV; Apendicele B: Contractul de transport internațional feroviar de marfă – CIM; Apendicele C: Transportul internațional feroviar de mărfuri periculoase – RID; Apendicele D: Contractul de utilizare a vehiculelor în traficul internațional feroviar – CUV; Apendicele E: Contractul de utilizare a infrastructurii în traficul internațional feroviar – CUI; Apendicele F: Validarea standardelor tehnice și adoptarea de specificații tehnice uniforme aplicabile materialului feroviar destinat utilizării în traficul internațional – APTU; Apendicele G: Admiterea tehnică a materialului feroviar utilizat în traficul internațional – ATMF).

2.2. Acordul dintre Uniunea Europeană și Organizația Interguvernamentală pentru Transporturile Internaționale Feroviare

La 16 iunie 2011, Consiliul a adoptat Decizia 2013/103/UE a Consiliului privind semnarea și încheierea Acordului între Uniunea Europeană și Organizația Interguvernamentală pentru Transporturile Internaționale Feroviare (OTIF) privind aderarea Uniunii Europene la Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF) din 9 mai 1980, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la Vilnius din 3 iunie 1999¹. Acordul a intrat în vigoare la 1 iulie 2011. Decizia 2013/103/UE a Consiliului conține o declarație din partea Uniunii cu privire la exercitarea competențelor (anexa I) și prevede dispoziții interne pentru Consiliu, statele membre și Comisie referitoare la lucrările OTIF (anexa III).

¹ JO L 51, 23.2.2013, p. 1.

2.3. Comitetul ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională

Comitetul ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al OTIF („comitetul”) a fost instituit prin cea de a 15-a Adunare generală a OTIF din septembrie 2021 și a organizat prima sa sesiune în noiembrie 2021.

Mandatul său este prevăzut la articolul 2 din Regulamentul său de procedură: a) să pregătească proiecte de modificări sau completări ale convenției; b) să ofere consultanță juridică din proprie inițiativă sau la cererea organelor menționate la articolul 13 alineatele (1) și (2) din convenție sau la cererea organelor instituite de acestea; c) să promoveze și să faciliteze funcționarea și punerea în aplicare a convenției; d) să monitorizeze și să evalueze instrumentele juridice; e) să ia decizii privind cooperarea cu alte organizații și asociații internaționale, inclusiv privind înființarea și dizolvarea unor grupuri consultative de contact cu alte organizații și asociații internaționale și privind monitorizarea funcționării grupurilor de contact.

Ori de câte ori este cazul, comitetul își prezintă concluziile și propunerile organelor competente menționate la articolul 13 alineatul (1) din COTIF, spre examinare sau decizie.

Programul de lucru al comitetului a fost actualizat ultima dată în aprilie 2023 (LAW-23079-JUR 4).

2.4. Actele avute în vedere de comitet

În cadrul celei de a 5-a sesiuni, comitetul urmează să adopte un aviz juridic consultativ și alte decizii relevante, care ar avea un impact asupra activităților OTIF.

- Punctul 3. Aplicarea RU CUI în cazul infrastructurilor de servicii: comitetul poate adopta un aviz juridic consultativ; chiar dacă trebuie să se facă o distincție între contractele acoperite de RU CUI și obligațiile pe care părțile la contractele respective trebuie să le respecte în temeiul dreptului Uniunii, în acest caz specific, proiectul de aviz privește, de asemenea, interacțiunea dintre normele OTIF și legislația Uniunii în materie de definire a infrastructurii feroviare (reglementată în temeiul Directivei 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind instituirea spațiului feroviar unic european²); de fapt, avizul face trimitere pe larg la Directiva 2012/34/UE pentru a stabili interpretarea aplicării RU CUI în cazul infrastructurilor de servicii și, la punctul 3 din concluziile sale, se referă în mod specific la necesitatea de a interpreta dreptul public aplicat pe teritoriul membrilor OTIF, prin urmare, avizul consultativ poate influența în mod decisiv conținutul legislației UE.
- Punctul 4. Digitalizarea transportului internațional, în special a documentelor de transport de marfă: comitetul poate decide să solicite secretariatului OTIF să pregătească o propunere de modificare a COTIF în vederea facilitării adoptării scrisorii de trăsură electronice pentru transportul feroviar; acest subiect, schimbul electronic de informații referitoare la transportul internațional feroviar de marfă, este reglementat la nivelul UE prin Regulamentul (UE) 2020/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 privind informațiile electronice referitoare la transportul de mărfuri; Considerentul 6 prevede, printre altele, că „(...) Obligația autorităților competente de a accepta informațiile puse la dispoziție pe cale electronică de către operatorii economici ar trebui să se aplice, de asemenea, ori de câte ori prin dispozițiile din actele juridice ale Uniunii sau din dreptul intern care intră sub incidența prezentului regulament se impune furnizarea de informații care

² JO L 343, 14.12.2012, p. 32.

sunt, de asemenea, menționate în convențiile internaționale relevante, cum ar fi convențiile care reglementează contractele internaționale de transport în diferitele moduri de transport, de exemplu (...) Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF)”; prin urmare, modificarea COTIF pe care comitetul poate decide să o solicite secretariatului OTIF va fi obligatorie în temeiul dreptului internațional și va putea influența în mod decisiv conținutul legislației UE.

- Punctul 6. Elaborarea unei strategii pe termen lung pentru OTIF: pe baza deciziei celei de a 15-a Adunări generale și în conformitate cu programul său de lucru, comitetul va continua să asiste secretarul general al OTIF în pregătirea unei strategii pe termen lung pentru OTIF; în cadrul acestei sesiuni, comitetul va lua în considerare o versiune revizuită a strategiei și va oferi consiliere secretarului general cu privire la posibile modificări sau îmbunătățiri; UE este parte contractantă la COTIF și membru al OTIF, strategia pe termen lung a OTIF vizează întregul spectru de activități ale OTIF, inclusiv instrumentele juridice și domeniile de politică pentru care UE deține competențe exclusive (de exemplu, siguranța feroviară și standardele tehnice, transportul mărfurilor periculoase); în plus, strategia pe termen lung, în cazul în care va fi adoptată de Adunarea generală în cadrul următoarei sale sesiuni ordinare, va avea o influență decisivă asupra conținutului programului de lucru al OTIF și, eventual, asupra diferitelor aspecte ale COTIF, la care UE este parte contractantă.
- Punctul 7. Suspendarea și încetarea COTIF și/sau a calității de membru al OTIF în ceea ce privește un anumit stat membru: comitetul va analiza posibilitatea de a solicita secretariatului OTIF să elaboreze o propunere de modificare a COTIF; subiectul acesteia se referă la organizația și funcționarea organizației la care UE este parte contractantă și poate conduce la elaborarea de propuneri de modificare a COTIF; această chestiune de actualitate se referă la întregul domeniu de activitate al OTIF, inclusiv la domeniile pentru care UE deține competențe exclusive; prin urmare, modificarea COTIF pe care comitetul poate decide să o solicite secretariatului OTIF va fi obligatorie în temeiul dreptului internațional și va putea influența în mod decisiv conținutul legislației UE.
- Punctul 8. Utilizarea semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi: comitetul poate decide cu privire la instrucțiunile generale pentru ca secretariatul să pregătească o recomandare privind utilizarea semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi; acest domeniu este reglementat la nivelul UE prin Regulamentul (UE) nr. 910/2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă; prin urmare, recomandarea pe care comitetul poate decide să o solicite secretariatului OTIF va putea influența în mod decisiv conținutul legislației UE.
- Punctul 9. Protecția juridică a denumirii, abrevierii, logoului și lucrărilor OTIF: comitetul va examina cerințele legale și poate decide cu privire la posibile acțiuni de consolidare a protecției juridice a denumirii, abrevierii, logoului și lucrărilor OTIF; problema reutilizării informațiilor din sectorul public este reglementată la nivelul UE prin Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public³ și prin Decizia Comisiei din 12 decembrie 2011 privind reutilizarea documentelor Comisiei (2011/833/UE)⁴; prin urmare, deciziile care urmează să fie luate de comitet în acest domeniu pot influența în mod decisiv conținutul legislației UE.

³ JO L 172, 26.6.2019, p. 56.

⁴ JO L 330, 14.12.2011, p. 39.

- Punctul 10. Implicarea părților interesate înregistrate în Comitetul ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională: comitetul poate decide să clarifice termenul „expert” în scopul implicării părților interesate în activitățile sale; obiectivul este de a permite participarea experților în calitate de reprezentanți ai persoanelor juridice active în sectorul feroviar internațional, cum ar fi transportatorii și administratorii de infrastructură; decizia privind interpretarea termenului „expert” în contextul „Recomandării privind implicarea părților interesate în activitatea OTIF” va avea efecte juridice, deoarece va influența procesul decizional din cadrul COTIF la care UE este parte contractantă.

2.5. Competența Uniunii și drepturile de vot

În temeiul articolului 6 din Acordul dintre Uniunea Europeană și Organizația Interguvernamentală pentru Transporturile Internaționale Feroviare privind aderarea Uniunii Europene la COTIF, aprobată prin Decizia Consiliului din 16 iunie 2011:

„(1) În ceea ce privește deciziile privind aspecte care sunt de competența exclusivă a Uniunii Europene, Uniunea Europeană va exercita drepturile de vot ale statelor sale membre în temeiul convenției.

(2) În ceea ce privește deciziile privind aspecte care sunt de competența partajată a Uniunii și a statelor sale membre, votează fie Uniunea, fie statele sale membre.

(3) Sub rezerva dispozițiilor de la articolul 26 alineatul (7) din convenție, Uniunea dispune de un număr de voturi egal cu cel al statelor sale membre care sunt în același timp parte la convenție. Atunci când votează Uniunea, nu votează statele sale membre.”

În ceea ce privește deciziile care urmează să fie luate de comitet în cadrul celei de a 5-a sesiuni, astfel cum se explică în secțiunea 2.4 de mai sus, s-a apreciat că toate punctele de pe ordinea de zi intră integral sau parțial în sfera de competență exclusivă a Uniunii.

Acele sus-menționate care urmează să fie adoptate de comitet se referă la domenii specifice pentru care UE și-a exercitat competența și a adoptat norme interne care ar putea fi afectate (punctele 3, 4, 8, 9) sau în ceea ce privește aspectele transversale sau administrative auxiliare aspectelor de fond reglementate de COTIF, al căror centru de greutate ține în principal de competența exclusivă a Uniunii (punctele 6, 7, 10).

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE LUATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Punctul 3 de pe ordinea de zi - Aplicarea RU CUI în cazul infrastructurilor de servicii

În conformitate cu programul său de lucru, comitetul ar trebui să examineze chestiunea aplicării regulilor uniforme privind contractul de utilizare a infrastructurii în traficul internațional feroviar (CUI – apendicele E la convenție, denumit în continuare „RU CUI”) în cazul infrastructurilor de servicii și să emită un aviz consultativ pe această temă.

În cadrul celei de a 4-a sesiuni, comitetul a purtat o discuție generală privind aplicarea RU CUI în cazul infrastructurilor de servicii, pe baza unui document inițial pregătit de secretariatul OTIF (LAW-23022-JUR 4/8). În urma acestei discuții, comitetul a solicitat secretariatului să pregătească un proiect de aviz juridic.

În cadrul celei de a 5-a sesiuni, comitetul va examina proiectul de aviz juridic consultativ pregătit de secretariat (LAW-23109-JUR 5/3). Scopul său este de a clarifica domeniul de aplicare al RU CUI, în special dacă termenul „infrastructură” trebuie interpretat ca acoperind infrastructurile fixe de servicii în sensul Directivei 2012/34/UE a Parlamentului European și a

Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european⁵, ținând seama de faptul că COTIF și în special RU CUI nu definesc și nici nu fac trimitere la noțiunea de „infrastructuri de servicii”.

Articolul 3 litera a) din RU CUI definește infrastructura feroviară după cum urmează:

„infrastructură feroviară” înseamnă toate liniile de cale ferată și instalațiile fixe, în măsura în care acestea sunt necesare pentru circulația vehiculelor feroviare și pentru siguranța traficului.

Astfel cum s-a subliniat în documentul inițial al secretariatului, interpretarea literală a termenului indică faptul că acesta acoperă atât liniile de cale ferată, cât și instalațiile fixe. În al doilea rând, pentru a se încadra în definiție, obiectele trebuie să fie necesare în două scopuri cumulative: circulația vehiculelor feroviare și siguranța traficului.

Pe baza acestui punct de plecare și a altor elemente analitice relevante pentru subiectul în cauză, proiectul de aviz juridic elaborat de secretariatul OTIF concluzionează efectiv că:

- regulile uniforme CUI se aplică oricărui contract de utilizare a infrastructurii feroviare în scopul transportului internațional în sensul regulilor uniforme CIV (COTIF apendicele A) și al regulilor uniforme CIM (COTIF apendicele B);
- regulile uniforme CUI nu afectează dreptul public aplicat pe teritoriul membrilor OTIF în ceea ce privește infrastructura feroviară și accesul la aceasta și sunt complementare legislației respective;
- este necesar să se asigure o interpretare armonizată și complementară a RU CUI și a dreptului public aplicat pe teritoriul membrilor OTIF pentru a evita conflictele dintre două regimuri juridice și pentru a permite aplicarea RU CUI;
- stabilirea a ceea ce constituie „infrastructură feroviară” în sensul regulilor uniforme CUI ar trebui să se efectueze în două etape. În primul rând, dreptul public aplicat pe teritoriul membrilor OTIF stabilește ce înseamnă infrastructura feroviară și care sunt condițiile de acces la aceasta. În al doilea rând, numai infrastructura feroviară definită de dreptul public aplicabil al unui membru al OTIF și care îndeplinește cerințele articolului 3 litera (a) din RU CUI poate face obiectul unui contract de utilizare în temeiul RU CUI.

Aceste concluzii sunt pe deplin compatibile și coerente cu cadrul juridic al UE care reglementează drepturile de acces la rețeaua feroviară și furnizarea de servicii de transport feroviar, astfel cum se prevede în Directiva 2012/34/UE. Prin urmare, se propune sprijinirea adoptării avizului juridic consultativ în versiunea sa actuală.

Punctul 4 de pe ordinea de zi - Digitalizarea transportului internațional, în special a documentelor de transport de mărfuri:

În 2022, secretariatul OTIF a organizat un sondaj privind normele referitoare la documentele electronice de transport feroviar. După discutarea rezultatelor sondajului în cadrul celei de a 3-a sesiuni, comitetul a concluzionat că nu este necesar să se modifice imediat Regulile uniforme privind contractul de transport internațional feroviar de marfă (apendicele B la COTIF, denumit în continuare „RU CIM”) în ceea ce privește documentele electronice de transport feroviar și a încredințat secretariatului sarcina de a prezenta în cadrul următoarei sale sesiuni o propunere privind posibile acțiuni ulterioare.

⁵ JO L 343, 14.12.2012, p. 32.

În documentul inițial pregătit de secretariat, s-a remarcat faptul că nu a fost documentat cazul scrisorii de trăsură electronice elaborate în comun de Comitetul pentru transport feroviar internațional (CIT) și de Organizația de cooperare a căilor ferate (OSJD). Această scrisoare de trăsură comună „OTIF-OSJD” există deja în format electronic și este administrată, pentru partea OTIF, de către CIT. Există mai multe documente elaborate în acest cadru care completează în mod eficient dispozițiile generale ale COTIF privind echivalența funcțională a scrisorii de trăsură electronice.

În cadrul celei de-a 4-a sesiuni, comitetul a fost invitat să decidă cu privire la posibile acțiuni ulterioare, dacă este cazul. Cu toate acestea, comitetul nu a avut timp să analizeze această chestiune și a amânat-o pentru cea de-a 5-a sesiune. Prin urmare, poziția propusă a Uniunii este identică cu cea pregătită pentru cea de a 4-a sesiune a comitetului, astfel cum este prevăzută în documentul ST 7918/23 al Consiliului, și anume de a considera că dispozițiile existente ale RU CIM sunt suficiente pentru transportul fără documente pe hârtie și de a invita secretariatul să pregătească pentru următoarea sesiune un document analitic neoficial privind posibila modificare a RU CIM în vederea facilitării adoptării scrisorii de trăsură electronice CIM.

Punctul 6 de pe ordinea de zi - Elaborarea unei strategii pe termen lung pentru OTIF

În conformitate cu programul său de lucru, comitetul ar trebui „să îl asiste pe secretarul general în pregătirea unei strategii pe termen lung bazate pe decizia Adunării generale din cadrul celei de a 15-a sesiuni”. În cadrul celei de a 4-a sesiuni, comitetul a recomandat secretarului general ca strategia pe termen lung a OTIF „să includă elemente relevante ale analizei de fond și să fie restructurată într-un singur proiect de document de strategie care să arate legăturile dintre analiza problemelor și provocărilor relevante și obiectivele strategice”.

De asemenea, comitetul a recomandat secretarului general ca strategia pe termen lung a OTIF să fie structurată în funcție de următoarele elemente principale:

- „Viziunea: în calitate de forum internațional, OTIF ar trebui să joace un rol central în transformarea transportului feroviar în coloana vertebrală a unui sistem de transport internațional durabil și fără sincope.
- Misiunea: promovarea, îmbunătățirea și facilitarea traficului internațional feroviar în toate privințele (a se vedea articolul 2 din COTIF).
- Obiective strategice: 1. Asigurarea aplicării eficiente și uniforme a legislației OTIF; 2. Extinderea aplicării legislației OTIF la cea mai largă zonă geografică posibilă; 3. Asigurarea faptului că legislația OTIF rămâne relevantă în timp; 4. Consolidarea rolului de lider al OTIF în transportul internațional feroviar și contribuirea la găsirea de sinergii cu alte organizații și asociații internaționale relevante; 5. Contribuția la armonizarea și unificarea sistemelor de drept internațional feroviar”.

În cadrul celei de-a 5-a sesiuni, comitetul va trebui să ofere consiliere și orientări suplimentare secretarului general pe baza unei versiuni revizuite a proiectului de document de strategie, cu scopul de a ajunge la un consens general cu privire la structura și conținutul strategiei pe termen lung. După analizarea proiectului revizuit de document de strategie, poziția UE este de a sprijini versiunea actuală pregătită de secretarul general și de a sugera câteva posibile îmbunătățiri, astfel cum se explică în anexa la decizia Consiliului.

Punctul 7 de pe ordinea de zi - Suspendarea și încetarea COTIF și/sau a calității de membru al OTIF în ceea ce privește un anumit stat membru

La 4 august 2022, comitetul a decis să includă în programul său de lucru subiectul „suspendarea și încetarea COTIF și/sau a calității de membru al OTIF în ceea ce privește un

anumit stat membru”. Obiectivul și domeniul de aplicare al activității au fost definite după cum urmează: „revizuirea normelor OTIF și a normelor legislației internaționale și a practicii relevante privind suspendarea și încetarea tratatelor și a calității de membru (inclusiv limitarea anumitor drepturi)”.

În cadrul celei de a 3-a sesiuni, comitetul a luat act de documentul inițial pregătit de secretariat și a decis să amâne discuțiile pe această temă.

În cadrul celei de a 4-a sesiuni, comitetul a fost invitat să reia discuțiile și să ia în considerare, în special, următoarele întrebări:

- dacă, ca regulă generală, sancțiunile pentru încălcarea normelor OTIF ar trebui impuse numai dacă COTIF prevede în mod expres acest lucru.
- dacă COTIF ar trebui să stabilească sancțiuni pentru încălcarea dreptului internațional în general atunci când nu sunt încălcate propriile norme. Dacă da, ce încălcări potențiale ar trebui incluse?
- dacă COTIF ar trebui să stabilească sancțiuni pentru alte încălcări decât neplata contribuțiilor. Dacă da, ce încălcări potențiale ar trebui incluse?
- ce organ al OTIF ar trebui să aibă responsabilitatea de a decide dacă normele relevante au fost încălcate? Ce organ al OTIF ar trebui să decidă cu privire la aplicarea sancțiunilor, restabilirea drepturilor și readmisia statelor membre expulzate și cu ce majoritate?
- circumstanțele care exclud caracterul ilicit al unui act ar trebui incluse în mod expres în COTIF?
- în caz de expulzare, readmisia membrilor expulzați ar trebui să urmeze aceeași procedură ca în cazul admiterii de noi membri sau procedura ar trebui să fie diferită? Ar trebui impuse condiții specifice?

Întrucât aceste chestiuni necesită o analiză suplimentară, discuțiile au fost amânate pentru cea de a 5-a sesiune a comitetului. În cursul discuțiilor din cadrul Grupului de lucru pentru transport terestru al Consiliului, mai multe state membre au solicitat discutarea acestei chestiuni după cea de a 4-a sesiune a comitetului, pentru a acorda suficient timp pentru discuții și consultări semnificative în vederea ajungerii la o poziție bine definită pentru cea de a 5-a sesiune a comitetului. În acest context, serviciile Comisiei au pregătit un document neoficial cuprinzător, care a fost distribuit de Secretariatul General al Consiliului la 12 iulie 2023 (referință ST 11781/23) și a fost discutat în cadrul Grupului de lucru pentru transport terestru al Consiliului la 4 și 18 septembrie 2023.

Pe baza rezultatului acestei discuții informale, poziția propusă a Uniunii depinde de următoarele principii-cheie:

- orice sancțiuni pentru încălcarea normelor OTIF ar trebui impuse numai dacă COTIF prevede în mod expres acest lucru.
- pot fi avute în vedere modificări ale COTIF pentru a defini sancțiuni pentru încălcarea anumitor dispoziții ale COTIF, altele decât neplata contribuțiilor financiare la buget, cum ar fi (1) încălcările normelor OTIF care cauzează o disfuncționalitate potențială sau reală a traficului internațional feroviar reglementat de COTIF și/sau (2) încălcările normelor OTIF care afectează grav obiectivul OTIF de a promova, facilita și îmbunătăți traficul internațional feroviar.

- opțiunea de a stabili, în cadrul COTIF, a unor sancțiuni pentru o încălcare a dreptului internațional în general ar fi inovatoare și necesită o atenție deosebită și o analiză atentă a implicațiilor pe care le poate avea o astfel de decizie.
- Adunarea generală ar trebui să aibă responsabilitatea oficială de a decide dacă normele relevante ale OTIF au fost încălcate și de a decide cu privire la aplicarea sancțiunilor, restabilirea drepturilor și readmisia statelor membre expulzate.
- circumstanțele care exclud caracterul ilicit al unui act ar trebui incluse în mod expres în COTIF și formulate într-un mod coerent cu regimul dreptului internațional privind responsabilitatea statelor pentru fapte ilicite la nivel internațional.
- în caz de expulzare, readmisia membrilor expulzați ar trebui să fie luată în considerare și acceptată numai în anumite condiții și, în orice caz, numai dacă încălcarea normelor OTIF care a generat sancțiunea este corectată în mod efectiv.

În plus, având în vedere situația geopolitică și rolul proeminent al OTIF în sectorul feroviar la nivel internațional, Uniunea și statele sale membre vor propune să se ia în considerare posibila includere în COTIF a unor dispoziții prin care să se solicite membrilor să respecte integritatea fizică și funcțională a infrastructurii feroviare a altor membri. Acest lucru ar putea fi inclus, de exemplu, în articolul 5 din COTIF (Obligații speciale ale statelor membre). Încălcarea acestei noi dispoziții ar putea fi sancționată.

Se propune comitetului să ia decizia de a solicita secretariatului OTIF să pregătească o propunere de modificare a COTIF, ținând seama de principiile directeare menționate mai sus.

Punctul 8 de pe ordinea de zi - Utilizarea semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi

În conformitate cu programul său de lucru, comitetul ar trebui „să examineze cerințele juridice pentru utilizarea și acceptarea documentelor semnate electronic (credențiale, scrisori, aprobări, rezervări, notificări ale depozitarului) în toate comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi.” În urma examinării menționate mai sus, comitetul ar trebui „să emită o recomandare privind utilizarea și acceptarea semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi.”

În cadrul celei de a 5-a sesiuni, comitetul este invitat să discute acest subiect pe baza unui document inițial pregătit de secretariat și să decidă cu privire la instrucțiunile generale pentru pregătirea recomandării. Este de remarcat că acest aspect a fost supus discuției în cadrul celei de a 4-a sesiuni a comitetului ad-hoc, dar a fost amânată pentru a 5-a sesiune.

Prin urmare, poziția propusă a Uniunii este identică cu cea pregătită pentru cea de a 4-a sesiune a comitetului, astfel cum figurează în documentul ST 7918/23 al Consiliului, și anume de a sprijini pregătirea unei recomandări, de preferință de către secretariatul OTIF, în vederea examinării și a eventualei adoptări în cadrul următoarei sesiuni a comitetului.

În ceea ce privește principiile generale, ar trebui luat în considerare nivelul diferit de experiență al membrilor OTIF și, prin urmare, pare oportun ca recomandarea, într-o primă etapă, să vizeze numai comunicările „simple”, similare celor care intră sub incidența articolului 3 alineatul (10) din Regulamentul (UE) nr. 910/2014⁶. În conformitate cu dispoziția respectivă, o semnătură electronică pentru comunicări „simple” înseamnă date în format electronic, atașate la sau asociate logic cu alte date în format electronic și care sunt utilizate de semnatar pentru a semna.

⁶ Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (JO L 257, 28.8.2014, p. 73).

Punctul 9 de pe ordinea de zi - Protecția juridică a denumirii, abrevierii, logoului și lucrărilor OTIF

În cadrul sesiunii sale anterioare, comitetul și-a actualizat programul de lucru prin adăugarea următorului punct: „protecția juridică a denumirii, abrevierii, logoului și lucrărilor OTIF”. În cadrul celei de a 5-a sesiuni, comitetul va lua în considerare un document inițial pregătit de secretariatul OTIF, care include informații generale și o analiză privind posibile acțiuni de îmbunătățire a protecției juridice a denumirii, abrevierii, logoului și lucrărilor OTIF, și poate decide să elaboreze o politică de gestionare a documentelor din punctul de vedere al proprietății intelectuale pentru OTIF.

Problema reutilizării informațiilor din sectorul public este reglementată la nivelul UE prin Directiva privind datele deschise (2019/1024) și prin Decizia Comisiei privind reutilizarea documentelor Comisiei (2011/833/UE). Directiva stabilește un set de norme minime care reglementează reutilizarea, precum și modalitățile practice de facilitare a reutilizării documentelor deținute de organismele din sectorul public ale statelor membre și de anumite întreprinderi din sectorul public. Politica Comisiei de reutilizare a documentelor se realizează, printre altele, prin utilizarea politicilor privind accesul liber, inclusiv în cadrul licenței Creative Commons (dar nu numai) și numai atunci când este cazul. Există mai multe excepții care exclud complet modelele de acordare de licențe cu acces liber. În ceea ce privește documentele protejate prin drepturi de autor, Comisia este obligată să le pună la dispoziție pentru reutilizare. OTIF este proprietarul documentelor sale și își poate exercita drepturile de proprietate, cum ar fi dreptul de autor și orice alt drept de proprietate intelectuală relevant asupra documentelor respective. Prin urmare, se propune sprijinirea elaborării unei politici interne de gestionare a documentelor din punctul de vedere al proprietății intelectuale pentru OTIF. Ca principiu general, o astfel de politică nu ar trebui să depășească normele pe care Comisia este obligată să le aplice propriilor sale documente sau normele prevăzute în Directiva (UE) 2019/1024.

În ceea ce privește protecția denumirii, abrevierii și logoului OTIF în temeiul articolului 6b din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale, UE este competentă prin Acordul Organizației Mondiale a Comerțului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS). De asemenea, UE a adoptat acte legislative în acest domeniu, de exemplu Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene⁷.

Punctul 10 de pe ordinea de zi - Implicarea părților interesate înregistrate în Comitetul ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională

În cadrul celei de a 2-a sesiuni, comitetul a adoptat o „Recomandare privind implicarea părților interesate în activitatea OTIF” (anexa OTIF-22002-JUR 2). De asemenea, Consiliul a decis că statutul de „parte interesată înregistrată” ar trebui acordat prin intermediul unei proceduri tacite scrise și prin consens.

Deși recomandarea a fost pusă în aplicare cu succes, categoriile de experți necesită unele clarificări, având în vedere retragerea unui expert și solicitările de informații din partea întreprinderilor feroviare interesate cu privire la posibilitatea de a numi un expert care să le reprezinte interesele.

În cadrul celei de a 5-a sesiuni, comitetul ar trebui să ia în considerare luarea unei decizii de clarificare a termenului „expert” pentru a desemna experți în calitatea lor profesională

⁷ JO L 154, 16.6.2017, p. 1.

independentă și experți în calitate de reprezentanți ai persoanelor juridice active în sectorul feroviar internațional, cum ar fi transportatorii și administratorii de infrastructură. Se propune sprijinirea acestei propuneri în scopul implicării părților interesate în activitățile Comitetului.

4. Temeiul juridic

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii de stabilire „a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”

Conceptul de „acte cu efecte juridice” include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. Sunt, de asemenea, incluse instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care „au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”⁸.

4.1.2. Aplicarea la cazul în discuție

Comitetul ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al OTIF este un organism instituit printr-un acord, și anume Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF), în conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din aceasta.

Actele pe care comitetul este invitat să le adopte sunt acte cu efecte juridice. Actele avute în vedere vor conduce la adoptarea de acte care sunt obligatorii în temeiul normelor de drept internațional care reglementează organismul în cauză și care vor avea vocația de a influența în mod decisiv conținutul legislației UE, și anume: Directiva 2012/34/UE, Regulamentul (UE) 2020/1056 și Regulamentul (UE) nr. 910/2014.

Actele avute în vedere nu completează și nu modifică cadrul instituțional al acordului.

Prin urmare, temeiul juridic procedural al propunerii de decizie este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

4.2. Temeiul juridic material

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la „transportul feroviar”. Prin urmare, temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 91 din TFUE.

⁸ Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

4.3. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse trebuie să fie articolul 91 din TFUE coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul celei de a 5-a sesiuni a Comitetului ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al OTIF

(Text cu relevanță pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 91, coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Uniunea a aderat la Convenția privind transporturile internaționale feroviare din 9 mai 1980, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la Vilnius din 3 iunie 1999 („COTIF”), în conformitate cu Decizia 2013/103/UE a Consiliului⁹ și cu Acordul dintre Uniunea Europeană și Organizația Interguvernamentală pentru Transporturile Internaționale Feroviare (OTIF) privind aderarea Uniunii Europene la convenția COTIF.
- (2) În temeiul articolului 2 din regulamentul său de procedură, Comitetul ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al OTIF („comitetul”) este mandatat: a) să pregătească proiecte de modificări sau completări ale convenției; b) să ofere consultanță juridică din proprie inițiativă sau la cererea organelor menționate la articolul 13 alineatele (1) și (2) din convenție sau la cererea organelor instituite de acestea; c) să promoveze și să faciliteze funcționarea și punerea în aplicare a convenției; d) să monitorizeze și să evalueze instrumentele juridice; e) să ia decizii privind cooperarea cu alte organizații și asociații internaționale, inclusiv privind înființarea și dizolvarea unor grupuri consultative de contact cu alte organizații și asociații internaționale și privind monitorizarea funcționării grupurilor de contact.
- (3) Uniunea participă la comitet în conformitate cu dispozițiile COTIF, ale regulamentului de procedură al comitetului și ale Acordului de aderare a Uniunii la COTIF.
- (4) În cadrul celei de a 5-a sesiuni, planificată să aibă loc în perioada 7-9 noiembrie 2023, comitetul urmează să decidă cu privire la un aviz juridic consultativ privind aplicarea apendicelui E la COTIF în cazul infrastructurilor de servicii; opțiuni posibile de modificare a apendicelui B la COTIF pentru a facilita adoptarea scrisorii de trăsură electronice pentru transportul feroviar; anumite aspecte privind elaborarea unei

⁹ Decizia 2013/103/UE a Consiliului din 16 iunie 2011 privind semnarea și încheierea Acordului între Uniunea Europeană și Organizația Interguvernamentală pentru Transporturile Internaționale Feroviare privind aderarea Uniunii Europene la Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF) din 9 mai 1980, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la Vilnius din 3 iunie 1999 (JO L 51, 23.2.2013, p. 1).

strategii pe termen lung pentru OTIF; opțiuni posibile de modificare a COTIF în ceea ce privește suspendarea și încetarea COTIF și/sau a calității de membru al OTIF în ceea ce privește un anumit membru al OTIF; pregătirea unei recomandări privind utilizarea semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi; elaborarea unei politici privind drepturile de autor și elaborarea unor orientări privind protecția denumirii, abrevierii și logoului OTIF și clarificarea termenului „expert” în scopul implicării părților interesate în activitățile sale.

- (5) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul celei de a 5-a sesiuni a comitetului, întrucât Uniunea este membră a OTIF, iar deciziile care urmează să fie luate de comitet pot conduce la adoptarea de acte obligatorii în temeiul dreptului internațional și capabile să influențeze în mod decisiv conținutul legislației UE, și anume: Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european¹⁰, Regulamentul (UE) 2020/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 privind informațiile electronice în cadrul transportului de mărfuri¹¹ și Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE¹².
- (6) Comitetul urmează să decidă cu privire la un aviz juridic consultativ privind aplicarea regulilor uniforme referitoare la contractul de utilizare a infrastructurii în traficul internațional feroviar (RU CUI, apendicele E la COTIF) în cazul infrastructurilor de servicii feroviare. Este necesar să se asigure o interpretare armonizată și complementară între aceste norme și legislația aplicabilă pe teritoriul membrilor OTIF în ceea ce privește respectivele infrastructuri de servicii feroviare, în special, în ceea ce privește Uniunea, Directiva 2012/34/UE.
- (7) Dispozițiile existente ale COTIF permit utilizarea scrisorii de trăsură electronice pe baza principiului echivalenței funcționale cu versiunea tipărită. În vederea digitalizării continue a transporturilor, este necesar să se revizuiască caracterul adecvat al cadrului juridic al OTIF și să se ia în considerare opțiunile posibile de modificare a COTIF în vederea facilitării adoptării scrisorii de trăsură electronice pentru transportul feroviar, ținând seama de normele adoptate la nivelul UE, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2020/1056.
- (8) În ceea ce privește dezvoltarea strategică a OTIF, este important să se asigure furnizarea de consiliere și orientări suplimentare secretarului general cu privire la elaborarea unei strategii pe termen lung pentru OTIF, care ar trebui prezentată spre examinare și adoptare de către Adunarea generală a OTIF în cadrul următoarei sale sesiuni ordinare.
- (9) Având în vedere recentele tensiuni geopolitice din regiunea paneuropeană, se preconizează că comitetul va relua discuțiile privind suspendarea și încetarea COTIF și/sau a calității de membru al OTIF în ceea ce privește un anumit stat membru. Este necesar să se asigure revizuirea corespunzătoare a normelor COTIF privind suspendarea și încetarea tratatelor și a calității de membru, inclusiv limitarea anumitor drepturi, și să se decidă dacă COTIF ar trebui modificată pentru a proteja mai bine integritatea organizației și a rețelei membrilor OTIF, precum și pentru a sprijini mai

¹⁰ JO L 343, 14.12.2012, p. 32.

¹¹ JO L 249, 31.7.2020, p. 33.

¹² JO L 257, 28.8.2014, p. 73.

bine realizarea obiectivului OTIF de a promova, îmbunătăți și facilita traficul internațional feroviar în toate privințele.

- (10) Dezvoltarea comunicațiilor electronice necesită anumite actualizări administrative și modernizări pentru a asigura utilizarea sigură și fiabilă a semnăturilor electronice în comunicările oficiale dintre OTIF și membrii săi. Este important să se sprijine elaborarea unei recomandări în această privință, care să țină seama de nivelul diferit de experiență al membrilor OTIF și în conformitate cu normele stabilite la nivelul UE în această privință, în special cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014.
- (11) În ceea ce privește protecția juridică a denumirii, abrevierii, logoului și proprietății intelectuale ale OTIF, comitetul poate decide să elaboreze o politică de gestionare a documentelor din punctul de vedere al proprietății intelectuale pentru OTIF. O astfel de politică ar trebui desemnată pentru a facilita problema reutilizării informațiilor și documentelor deținute de OTIF în conformitate cu normele stabilite în Directiva (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public¹³ și în Decizia Comisiei din 12 decembrie 2011 privind reutilizarea documentelor Comisiei (2011/833/UE)¹⁴.
- (12) Comitetul poate decide să clarifice termenul „expert” în contextul „Recomandării privind implicarea părților interesate în activitatea OTIF”. Este necesar să se asigure o interpretare armonizată a acestui concept, având în vedere importanța asigurării unei implicări adecvate a părților interesate în activitățile comitetului.
- (13) Deciziile propuse care urmează să fie luate în cadrul celei de a 5-a sesiuni a comitetului sunt conforme cu legislația și cu obiectivele strategice ale Uniunii și, prin urmare, ar trebui sprijinite,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul celei de a 5-a sesiuni a Comitetului ad-hoc pentru afaceri juridice și cooperare internațională al Organizației Interguvernamentale pentru Transporturile Internaționale Feroviare (OTIF) este stabilită în anexă.

Reprezentanții Uniunii pot conveni, în cadrul comitetului, asupra unor modificări minore ale pozițiilor exprimate în anexa la prezenta decizie, fără o altă decizie a Consiliului.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*

¹³ JO L 172, 26.6.2019, p. 56.

¹⁴ JO L 330, 14.12.2011, p. 39.